

เตือนภัยการเกษตร

ช่วงวันที่ ๑ สิงหาคม ถึง ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

1. ทูเรียน

ระยะทุกระยะพัฒนาผล - เก็บเกี่ยว

หนอนเจาะผล

เข้าทำลายทูเรียนตั้งแต่ผลเล็ก อายุประมาณ 2 เดือน จนถึงผลใหญ่ทำให้ผลเป็นแผล อาจเป็นผลให้ผลเน่าและร่วงเนื่องจากเชื้อราเข้าทำลายซ้ำ การที่ผลมีรอยแมลงทำลายทำให้ขายไม่ได้ราคา ถ้าหากหนอนเจาะกินเข้าไปจนถึงเนื้อผล ทำให้บริเวณดังกล่าวเน่าเมื่อผลสุก ภายนอกผลทูเรียนจะสังเกตเห็นมูลและรังของหนอนได้อย่างชัดเจน และจะมีน้ำไหลเยิ้มเมื่อทูเรียนใกล้แก่ ผลทูเรียนที่อยู่ชิดติดกันหนอนจะเข้าทำลายมากกว่าผลที่อยู่เดี่ยว ๆ เพราะแม่ผีเสื้อชอบวางไข่บริเวณรอยสัมผัสนี้

การป้องกัน

1. หมั่นตรวจดูผลทูเรียน เมื่อพบรอยทำลายของหนอน ให้ใช้ไม้หรือลวดแข็งเขี่ยตัวหนอนออกมาทำลาย
2. ผลทูเรียนที่เน่าและร่วงเพราะถูกหนอนทำลายควรเก็บทำลายโดยการเผาไฟหรือฝัง
3. ตัดแต่งผลทูเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป โดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกันควรใช้กิ่งไม้หรือกาบมะพร้าวคั่นระหว่างผล เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าหลบอาศัย
4. การห่อผลด้วยถุงมุ้งไนลอน ถุงรีเมย์ หรือถุงพลาสติกสีขาวขุ่นเจาะรูที่บริเวณขอบล่างเพื่อให้หยดน้ำระบายออก โดยเริ่มห่อผลตั้งแต่ผลทูเรียนมีอายุ 6 สัปดาห์ เป็นต้นไป จะช่วยลดความเสียหายได้
5. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเมื่อจำเป็นต้องใช้ เช่น แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อ น้ำ 20 ลิตร ฟันเฉพาะส่วนผลทูเรียนที่พบการทำลายของหนอนเจาะผล

2. พืชตระกูลส้ม (เช่น มะนาว มะกรูด ส้มโอ และส้มเขียวหวาน)

ระยะแตกยอดอ่อน -เจริญทางใบ

• หนอนซอนใบส้ม

ผีเสื้อตัวเต็มวัย วางไข่ได้เนื้อเยื่อใบใกล้เส้นกลางใบ เมื่อไข่ฟักเป็นตัวหนอนจะกัดกินและซอนไซอยู่ ในระหว่างผิวใบ หนอนจะทำลายด้านใต้ใบมากกว่าบนใบ รอยทำลายสังเกตได้ง่ายตั้งแต่เริ่มทำลายโดยเห็นเป็นเส้นทางสีขาวเรียวยาวในระยะเริ่มแรกและขยายใหญ่ขึ้นเป็นทางคดเคี้ยวไปมา ใบมีลักษณะบิดงอลงทางด้านที่มีหนอนทำลาย นอกจากทำลายใบแล้ว ถ้ามีการระบาดมากหนอนจะเข้าทำลายกิ่งอ่อน และผลอ่อนด้วย รอยแผลที่เกิดจากการทำลายจะเป็นช่องทางให้เชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas citri* subsp. *citri* ซึ่งทำให้เกิดโรคแคงเกอร์รุนแรงขึ้น

การป้องกัน

1. การบังคับยอดให้แตกพร้อมกัน สามารถควบคุมประชากรของหนอนซอนใบส้มได้ดีขึ้น สะดวกในการดูแลรักษา ช่วยลดจำนวนครั้งในการใช้สารเคมีในการแตกยอดแต่ละรุ่น และเป็นการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ

2. ใบอ่อนที่พบหนอนชอนใบส้มลงทำลายมากควรเก็บทำลายทิ้ง เพื่อลดปริมาณหนอนชอนใบส้มในการแตกยอดรุ่นต่อไป

3. ส้ารวจหนอนชอนใบส้มช่วงแตกใบอ่อน โดยสุ่มส้ารวจแปลงละ 10 ต้น ต้นละ 5 ยอดหากยอดอ่อนถูกทำลายเกินกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ของยอดที่สุ่มส้ารวจทั้งหมด ให้พ่นสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ลูเฟนนูรอน 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรพิโนฟอส 50% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไบเฟนทรีน 2.5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ

อะบาเมกติน 1.8% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ปีโตรเลียมออยล์ 83.9% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โคลโทอะนิติน 16% SG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีทอกแซม 25% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทั้งหลังใบและหน้าใบ และถ้าส้ารวจพบว่ายังมีการระบาดของหนอนชอนใบส้มให้พ่นซ้ำ

**** การใช้ปีโตรเลียมออยล์ ในการป้องกันกำจัดหนอนชอนใบส้มให้มีประสิทธิภาพดีนั้น ต้องทำการพ่นสารโดยใช้อัตราน้ำมากกว่าการพ่นสารฆ่าแมลงทั่วไป เพื่อให้สารน้ำมันเคลือบใบพืช

๓. กาแฟ

ระยะติดผลเขียว

- มอดเจาะผลกาแฟ

ตัวเต็มวัยเข้าทำลายผลกาแฟได้ตั้งแต่ขนาดผลกาแฟ มีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒.๓ มิลลิเมตรขึ้นไป โดยเพศเมียจะเจาะผลกาแฟบริเวณปลายผลหรือสะดือของผล ในผลกาแฟสามารถพบมอดเจาะผลกาแฟได้ทุกระยะการเจริญเติบโต (ระยะไข่ หนอน ดักแด้ และตัวเต็มวัย) มอดเจาะผลกาแฟอาศัยกัดกิน ขยายพันธุ์ในผลจนกระทั่งผลกาแฟสุก และยังสามารถอยู่ในผลกาแฟที่แห้งคาอยู่บนต้น ผลกาแฟที่หล่นลงพื้นดิน และอยู่ในกาแฟกะลาได้ในระยะหนึ่งถ้าเมล็ดกาแฟมีความชื้นเหมาะสม ซึ่งมอดเจาะผลกาแฟยังคงทำลายเมล็ดกาแฟกะลาระหว่างการตากเมล็ด ร่องรอยการเข้าทำลายของมอดเจาะผลกาแฟจะเห็นเป็นรูขนาดเล็กที่ปลายผลกาแฟบริเวณสะดือผล มักสังเกตได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเกษตรกรไม่ทราบ อาจไม่ทันที่จะป้องกันหรือจัดการกับมอดเจาะผลกาแฟ

การป้องกัน

๑. ตัดแต่งกิ่งให้โปร่ง เก็บผลผลิตให้หมดต้น เมล็ดกาแฟที่ร่วงหล่นพื้นต้องเก็บออกไปทำลายนอกแปลงปลูก
๒. ทำความสะอาดแปลง กำจัดวัชพืช
๓. วางกับดักสารล่อ (เมทิลแอลกอฮอล์และเอทิลแอลกอฮอล์ อัตรา ๑ : ๑) จำนวน ๕ - ๑๐ กับดักต่อไร่ และเติมสารล่อทุก ๆ ๒ สัปดาห์
๔. พ่นเชื้อรา *Beauveria bassiana* สายพันธุ์ DOA B๔ อัตรา ๑ ถุง (๒๐๐ กรัม) ต่อน้ำ ๑๐ ลิตร เดือนละ ๑ ครั้ง ช่วงติดผลผลิตจนเก็บเกี่ยวหมด

**** ทุกวิธีต้องทำร่วมกันแบบผสมผสาน

(ข้อมูลจากศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ สถาบันวิจัยพืชสวน)